

O 34/2025 vp Maahanmuuttajaäitien työllistyminen

Asiantuntijalausunto eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Johdanto

Tässä lausunnossa kuvataan maahanmuuttajaäitien työllisyyttä. Aluksi käydään lyhyesti läpi aiempia Suomessa asuvien maahanmuuttajien työllisyyteen liittyviä tarkasteluja. Tämän jälkeen kuvaillaan VATT Datahuoneen laskelmien pohjalta maahanmuuttajaäitien viimeaikaista työllisyyttä sekä työllisyyden kehitystä lapsen syntymän jälkeen. Lopuksi käsitellään tiiviisti tutkimuskirjallisuuden valossa tekijöitä, jotka voivat vaikuttaa maahanmuuttajaäitien työllistymiseen.

Maahanmuuttajien työmarkkinatilanne on keskimäärin heikompi kuin suomalaistaustaisten, mutta työllisyys ja tulot vaihtelevat merkittävästi eri ryhmien välillä esimerkiksi maahanmuuton syyn mukaan. Naisten työllisyys on kautta linjan heikompaa kuin miesten, mutta myös naisten kohdalla ryhmien väliset erot ovat suuria. Perhesyistä tai kansainvälisen suojelun perusteella maahan saapuneiden naisten työllisyysaste on vielä kymmenen vuoden maassa asumisen jälkeen selvästi matalampi kuin samanikäisillä suomalaistaustaisilla naisilla (Pesola ym. 2024).

Suomessa ulkomaalaistaustaisten naisten työllisyysaste poikkeaa kantaväestöstä enemmän kuin muissa Pohjoismaissa lähes kaikissa taustamaaryhmissä (Larja, 2019). Esimerkiksi venäläis-, somali- ja irakilaistaustaisten naisten työllisyys on Suomessa selvästi heikompaa kuin vastaavilla ryhmillä Ruotsissa, Norjassa tai Tanskassa, eivätkä erot selity koulutustasolla, maassa-asumisajalla tai pakolaistaustan yleisyydellä.

Useimmissa maissa myös kantaväestön keskuudessa äitien työllisyysaste on matalampi kuin lapsettomien naisten, mutta Suomessa ero on huomattava verrattuna moniin OECD-maihin (OECD 2018). Suomalaistaustaisten ja maahanmuuttajien työllisyyden erot korostuvat äitien keskuudessa. Suomessa vuosina 1993–2004 syntyneiden ulkomaalaistaustaisten lasten äideistä vain noin 11 % on työllisiä lapsen syntymävuonna, kun vastaava osuus suomalaistaustaisilla äideillä on noin 55 % (Alasalmi ja Busk, 2025).

Maahanmuuttajaäitien työllisyys ja työllistyminen lapsen syntymän jälkeen

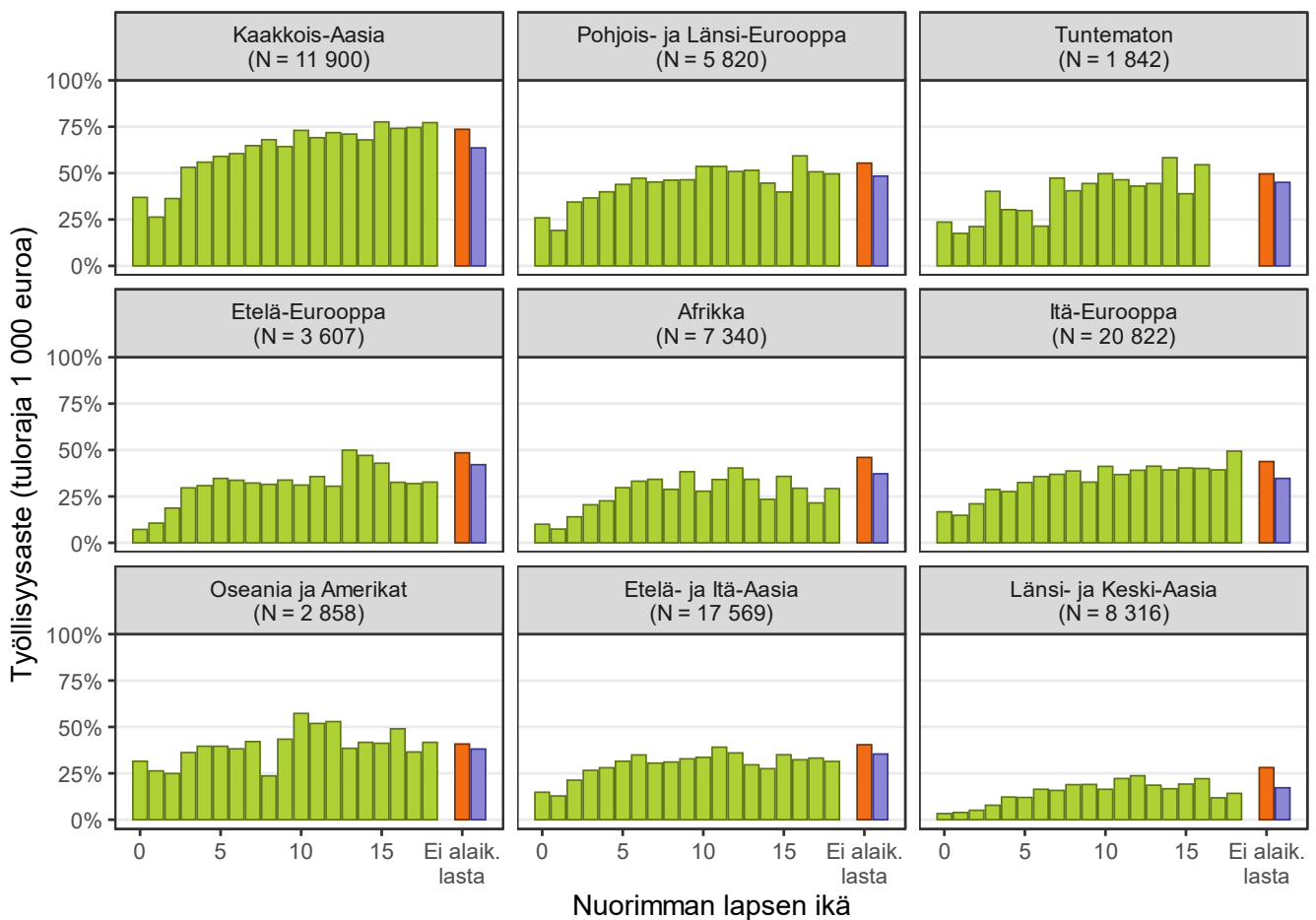
Seuraavaksi esitämme VATT Datahuoneen tarkasteluja maahanmuuttajaäitien työllisyydestä maahanmuuttoviraston ja Tilastokeskuksen rekisteriaineistojen perusteella. Käytettyä aineistoa on kuvattu tarkemmin liitteessä.

Kuviossa 1 on esitetty maahanmuuttajaäitien keskimääräinen työllisyysaste vuonna 2024 nuorimman lapsen iän mukaan äidin eri syntymämaaryhmille. Maahanmuuttajaäitien työllisyys on pääasiassa muita naisia matalampaa lapsen ollessa hyvin pieni. Sekä työllisyyden keskimääräinen taso että lapsen iän suhde työllisyyteen vaihtelevat kuitenkin voimakkaasti syntymämaan mukaan.

Kuviossa on vertailun vuoksi lapsettomien naisten työllisyysaste. Lapsettomien naisten joukossa on enemmän nuoria ja eläkeikää lähestyviä, joten kuviossa on esitetty työllisyysaste, kun ikäjakauma on painotettu samaksi kuin äideillä (punainen palkki), sekä painottamaton lapsettomien naisten työllisyysaste (sininen palkki). Kuvioita tarkasteltaessa on tärkeää

huomata, että ryhmien välillä voi olla huomattavia eroja esimerkiksi maassa-asutussa ajassa ja maahantulon syystä. Suomalaistaustaisten äitien työllisyysaste oli keskimäärin 68 prosenttia silloin, kun nuorin lapsi oli 0–2-vuotias, ja nousi 85 prosenttiin lapsen ollessa 3–6-vuotias.

Kaikissa ryhmissä työllisyysaste jää reilusti alle 50 prosentin lapsen ollessa alle kolmevuotias, mutta Kaakkois-Aasiasta saapuneiden äitien työllisyysaste on 70 prosentin tuntumassa, kun nuorin lapsi on yli 10-vuotias. Muissa taustamaaryhmissä työllisyys jää lapsen iästä riippumatta korkeintaan 50 prosenttiin, ja heikoin työllisyystilanne on Länsi- ja Keski-Aasiasta saapuneilla äideillä. Erot äitien ja samanikäisten lapsettomien naisten välillä ovat enimmäkseen tasoittuneet, kun nuorin lapsi on 10-vuotias, mutta erityisesti Afrikasta saapuneiden äitien työllisyys jää lapsettomien afrikkalaistaustaisten naisten työllisyydestä.

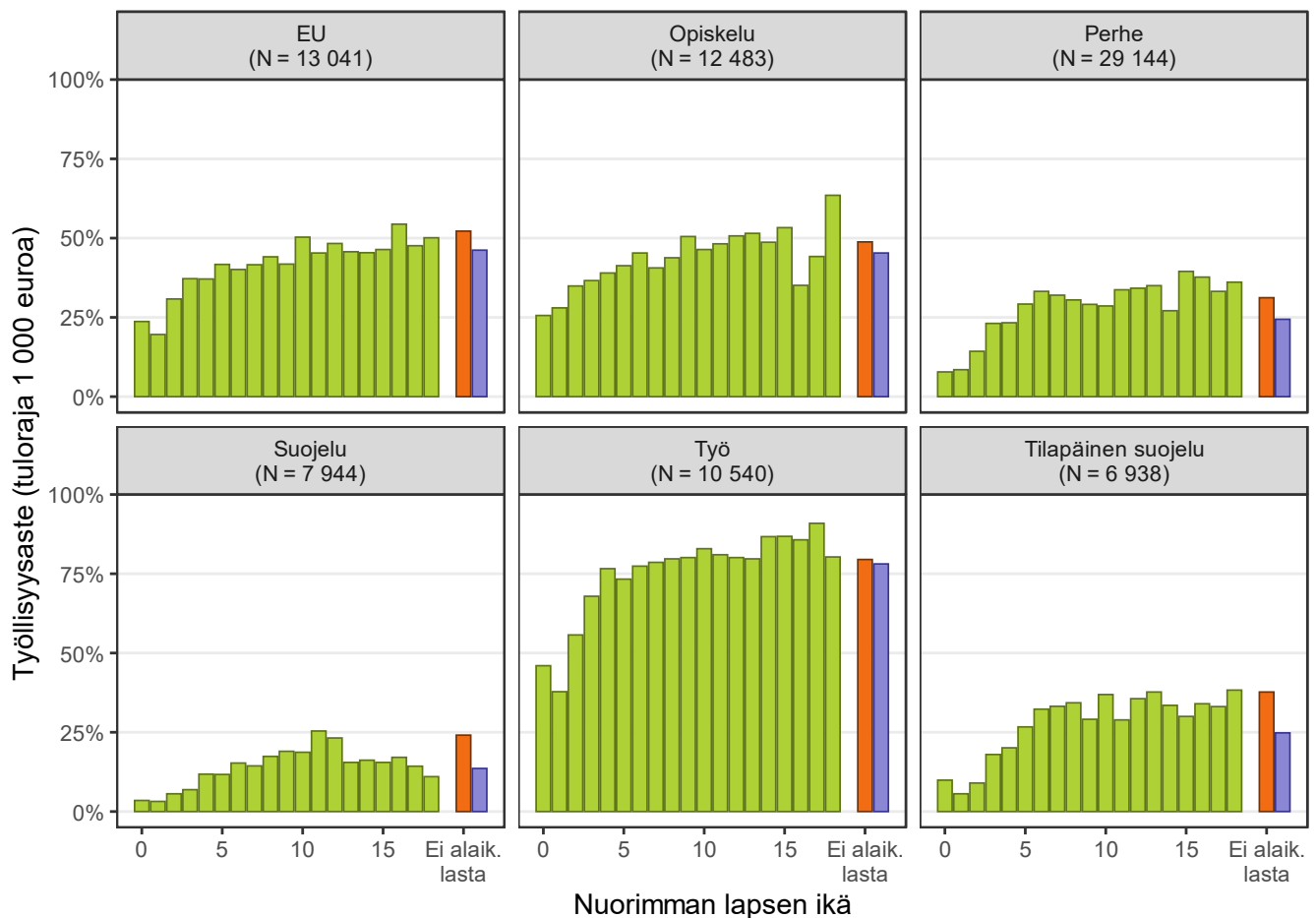
Kuvio 1 Työllisyysaste vuonna 2024 syntymämaaryhmittäin

Työllisyysaste arvioi keskimääräistä työllisyyttä vuoden aikana. Henkilön työllisyys saadaan jakamalla tarkasteluvuoden kuukaudet, joiden aikana hän on saanut tuloja yli 1 000 €, luvulla 12. Ilmoitettu työllisyys on henkilöiden työllisyyksien keskiarvo. Naisille, joilla ei ole alaikäisiä lapsia, on piirretty kaksi työllisyysastetta. Vasemmanpuoleinen (punainen väri) tunnusluku on painotettu keskiarvo. Painot vakioivat verokirjymän ikäjakauman samaksi kuin ryhmän äitien. Oikeanpuoleinen (sininen väri) tunnusluku on tavallinen, painottamaton keskiarvo. Suomalaistaustaisten äitien työllisyysaste: 68 % (lapsi 0–2 v.), 85 % (lapsi 3–6 v.).

Kuviossa 2 on kuvattu maahanmuuttajaäitien työllisyysasteet äidin ensimmäisen oleskeluluvan perusteen mukaan. Eri syistä Suomeen saapuneiden maahanmuuttajaäitien työllisyys on linjassa aiempien maahanmuuttajien työllisyyttä tarkastelleiden selvitysten kanssa. Korkein

työllisyysaste on työn perusteella saapuneilla ja matalin kansainvälisen suojelun perusteella saapuneilla.

Työluvalla maahan saapuneilla työllisyysaste on lapsettomien naisten työllisyysasteen tasolla 75 prosentin tuntumassa, kun nuorin lapsi on vähintään nelivuotias. Työn perusteella maahan saapuneilla vanhempien lasten äideillä työllisyysaste on suomalaistaustaisten naisten luokkaa. Heikoin työllisyysaste on kansainvälisen suojelun perusteella saapuneilla äideillä, joiden työllisyysaste on enintään 25 prosenttia riippumatta nuorimman lapsen iästä. Myös samanikäisillä lapsettomilla naisilla työllisyysaste jää 25 prosenttiin. Suurin ryhmä ovat perhesiistä maahan muuttaneet, jossa on hyvin erilaisista taustoista tulevia naisia. Perhesiistä muuttaneiden alakouluikäisten lasten äitien työllisyysaste on samaa suuruusluokkaa kuin samanikäisillä lapsettomilla naisilla, enintään kolmannes on töissä, eikä työllisyysaste nouse yli 40 prosentin vanhempienkaan lasten äideillä. Tilapäisen suojelun perusteella Suomessa asuvilla ukrainalaisäideillä työllisyysaste on samaa suuruusluokkaa kuin perhesiistä saapuneilla. On syytä huomioida, että ukrainalaiset ovat asuneet Suomessa keskimäärin lyhyemmän ajan.

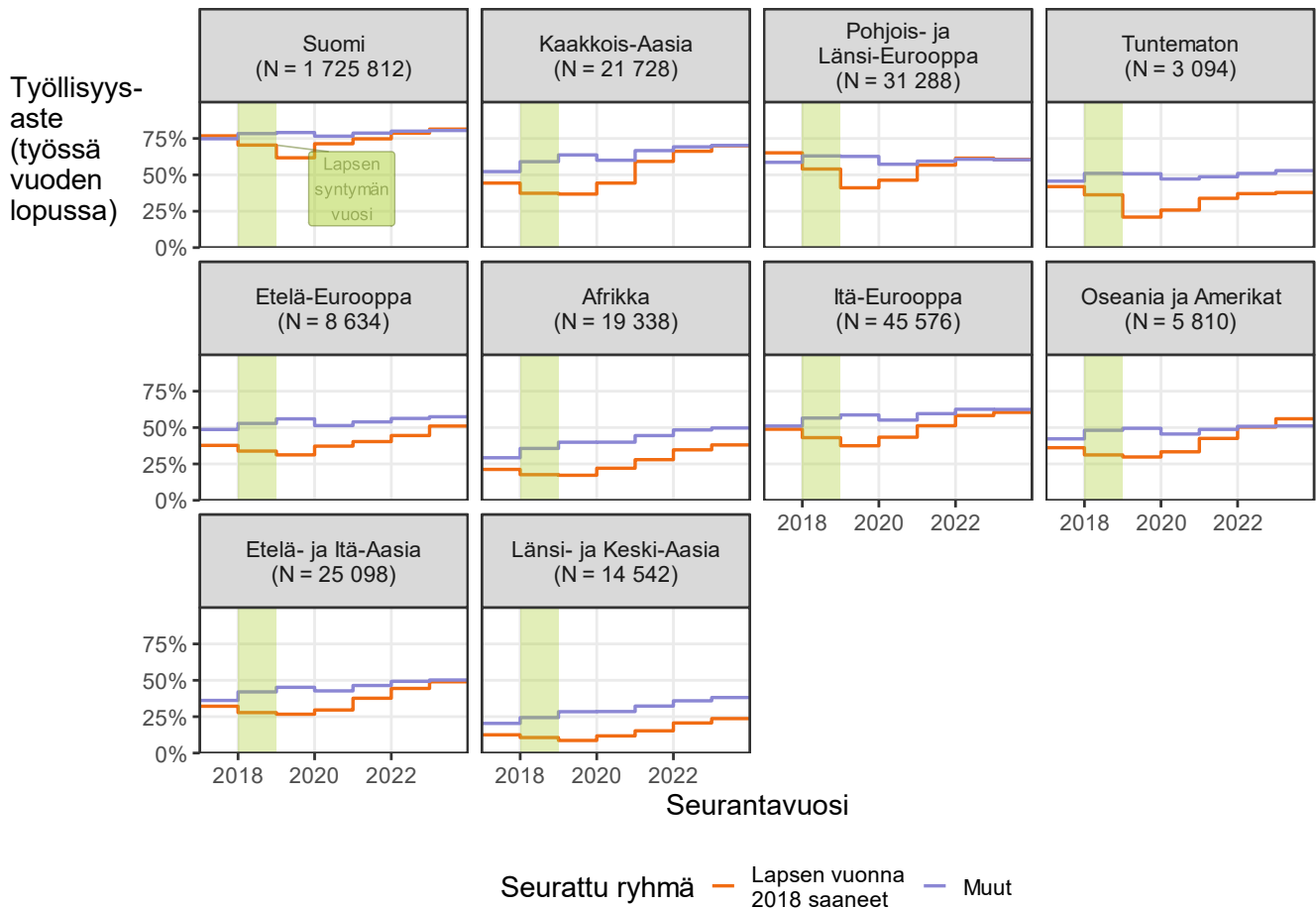

Kuvio 2 Työllisyysaste vuonna 2024 oleskeluluvan perusteen mukaan

EU-muuttajia ei ole eritelty rekisteröitymisen perusteen suhteen. Työllisyysaste arvioi keskimääräistä työllisyyttä vuoden aikana. Henkilön työllisyys saadaan jakamalla tarkasteluvuoden kuukaudet, joiden aikana hän on saanut tuloja yli 1 000 €, luvulla 12. Ilmoitettu työllisyys on henkilöiden työllisyyksien keskiarvo. Naisten, joilla ei ole alaikäisiä lapsia, työllisyysaste on esitetty painotettuna (ikäjakauma sama kuin äideillä, punainen) ja painottamattomana (sininen). Suomalaistaustaisten äitien työllisyysaste: 68 % (lapsi 0–2 v.), 85 % (lapsi 3–6 v.).

Seuraavaksi tarkastelemme maahanmuuttajaäitien työllisyyttä lapsen syntymän jälkeen. Kohdejoukkona on vuonna 2018 lapsen saaneet. Kuviosta 3 nähdään, että kaikki maahanmuuttajanaiset jäävät suomalaistausten työllisyydestä sekä ennen että jälkeen lasten syntymän, mutta ryhmässä on eroja sekä työllisyysasteen lähtötason että lapsen syntymän jälkeisen työllisyyskehityksen suhteen.

Afrikasta ja Länsi- sekä Keski-Aasiasta saapuneet naiset eivät lapsen syntymän jälkeen saavuta muiden samanikäisten naisten työllisyysastetta. Muissa ryhmissä lapsen saaneiden naisten työllisyysasteet lähenevät muiden samanikäisten naisten työllisyysastetta 3–6 vuotta lapsen syntymän jälkeen. Tarkastelussa on syytä huomioida, että naiset ovat voineet saada lapsen myös aiempina vuosina, ja he voivat saada lapsen myös perusvuoden jälkeen. Lasten lukumäärässä voi siis olla eroja ryhmien välillä. Kaakkois-Aasiasta saapuneiden naisten työllisyysaste nousee lähelle suomalaistausten työllisyysastetta viiden vuoden kuluessa lapsen saamisesta.

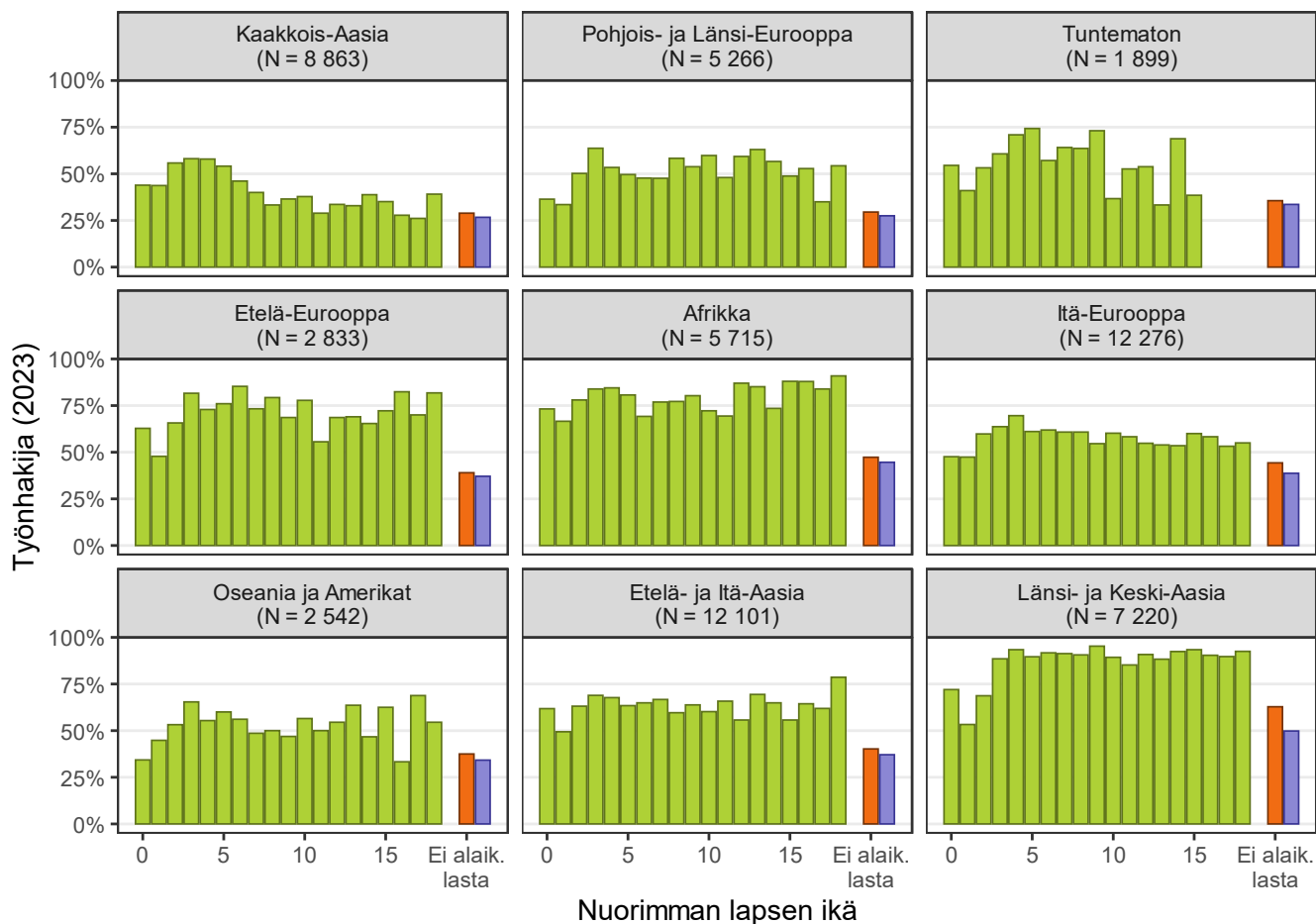

Kuvio 3 Työllisyysaste vuonna 2018 lapsen saaneilla syntymämaaryhmittäin

Työllisyysaste kuvaa Tilastokeskuksen päättämää pääasiallista toimintaa kunkin vuoden lopussa. Jakajana on aina vuoden 2018 perusjoukon koko riippumatta siitä, onko henkilö poistunut tämän jälkeen väestöstä. Työllisyysaste esitetään ikävakioituna niin, että naisten, jotka eivät saaneet perusvuonna lapsia, ikäjakautta on painotettu samaksi kuin lapsen saaneiden.

Alhaiset työllisyysasteet voivat liittyä työttömyyteen tai työvoiman ulkopuolella olemiseen. Työvoiman ulkopuolella olevat saattavat osallistua koulutukseen. Kuviosta 4 nähdään, että

erityisen alhaisen työllisyysasteen ryhmistä afrikkalaiset sekä länsi- ja keskiaasialaiset äidit ovat enimmäkseen työvoimassa työnhakijoina pian lapsen syntymän jälkeen.¹ Työvoiman ulkopuolisuus ei siis näytä olevan pääasiallinen tekijä alhaisen työllisyysasteen taustalla lapsen ensimmäisten vuosien jälkeen. VATT Datahuoneen laskelmien mukaan lähes puolet afrikkalaistaustaisista ja yli kolmannes länsi- ja keskiaasialaisista 3–10-vuotiaiden lasten äideistä osallistuu koulutukseen.²

Kuvio 4 Työnhakijana vuonna 2023 olleet syntymämaaryhmittäin

Työnhakijoiksi luetaan naiset, joilla oli vuoden aikana voimassa työnhakujakso työvoimapalveluissa. Työnhaku voi olla voimassa myös henkilön työsuhteen aikana. Tiedot saadaan työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston aineistosta. Naisille, joilla ei ole alaikäisiä lapsia, vasemmanpuoleinen (punainen väri) tunnusluku on painotettu keskiarvo. Painot vakioivat verokkiryhmän ikäjakautaman samaksi kuin ryhmän äitien. Oikeanpuoleinen (sininen väri) tunnusluku on tavallinen, painottamaton keskiarvo.

Maahanmuuttajaäitien työllistymiseen liittyviä tekijöitä

¹ Työnhaku voi olla voimassa myös työsuhteen aikana.

² Koulutuksessa oleviksi katsotaan naiset, jotka ovat olleet läsnä tai suorittaneet opintoja toisella tai kolmannella asteella tai maahanmuuttajien valmentavassa koulutuksessa. Laskelmat saatavilla pyydettyäessä.

Maahanmuuttajaäitien työllisyyteen voivat vaikuttaa esimerkiksi yksilölliset ominaisuudet (kuten koulutustaso ja kielitaito), kulttuuriset tekijät (kuten sukupuoliroolit) sekä työmarkkinoiden rakenteelliset piirteet, kuten syrjintä³. Naiset muuttavat Suomeen miehiä useammin perhesyistä ja harvemmin työn vuoksi, mikä osaltaan vaikuttaa heidän asemaansa työelämässä. Larja (2019) huomauttaa, että hänen tarkastelemistaan Suomessa asuvista somalialaistaustaisista naisista vain 17 prosenttia on työllisiä, kun taas Ruotsissa vastaava osuus on 33 prosenttia. Tätä ei voida selittää pelkästään koulutustasolla tai sukupuolirooleilla. Larja tuo myös esiin, että virolais- ja venäläistaustaisten naisten työllisyysasteet Suomessa jäävät selvästi lähtömaidensa tasosta jopa 15 vuoden maassa asumisen jälkeen.

Myös kotoutumista edistävä politiikka sekä yhteiskunnan tarjoama tuki erilaisille lastenhoitoratkaisuille voivat vaikuttaa maahanmuuttajaäitien osallistumiseen työvoimaan, heidän työllistymismahdollisuuksiinsa ja heidän lastensa tulemiin.⁴ Suomessa 1990-luvun lopussa käyttöön otettujen kotoutumissuunnitelmien on näytetty parantaneen maahanmuuttajien tuloja (Sarvimäki ja Hämäläinen, 2016) ja erikseen myös maahanmuuttajaäitien tuloja sekä heidän lastensa pärjäämistä koulussa ja työmarkkinoilla (Pesola ja Sarvimäki, 2024). Ruotsissa uudistus, joka paransi maahanmuuttajanaisten taloudellisia kannustimia osallistua kotoutumisohjelmaan ja muutti ohjelmaa työmarkkinakeskeisemmäksi, paransi maahanmuuttajanaisten työllisyyttä ja tuloja (Bratu ym. 2025).

Alle kolmivuotiaan lapsen kunnallisen varhaiskasvatuspalvelun ulkopuolisesta hoidosta maksettava lasten kotihoidon tuki alentaa naisten työllisyyttä, eivätkä sen vaikutukset lasten tulemiin ole positiivisia (Gruber ym. 2023).⁵ Kotihoidon tuki voi muodostaa kannustinloukun erityisesti ulkomaalaistaustaisille naisille, joilla on työllistyessään keskimäärin matalampi palkka kuin suomalaistaustaisilla. Norjassa kotihoidon tuki vähensi maahanmuuttajaäitien työmarkkinoille osallistumista enemmän kuin norjalaistaustaisten äitien (Hardoy ja Schøne, 2010). Norjassa muutettiin maahanmuuttajien oikeutta kotihoidon tukeen vuonna 2017 siten, että EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta saapuneet maahanmuuttajat saavat oikeuden kotihoidon tukeen vasta viiden vuoden maassa asumisen jälkeen. Maahanmuuttajien työllisyyden tai työvoimapalveluihin osallistumisen ei ole kuitenkaan havaittu lisääntyneen uudistuksen jälkeen (Lima ym., 2020).

Maksuttoman päivähoiton tarjoaminen 4–5-vuotiaille Norjassa ei parantanut vanhempien työllisyyttä, mutta lisäsi maahanmuuttajataustaisten osallistumista päivähoitoon ja paransi lasten testituloksia 7-vuotiaana (Drange ja Telle, 2015). Saksassa havaittiin, että erityisesti matalasti koulutettujen ja maahanmuuttajavanhempien lapset hyötyivät päivähoitoon osallistumisesta (Felfe ja Lalive, 2018).

Taloudellisten kannustimien muuttaminen voi vaikuttaa työllisyyteen, mutta niiden suunnittelussa on tärkeää ottaa huomioon myös mahdolliset tahattomat seuraukset. Tanskassa leikattiin pakolaisten toimeentulotukea 40 prosentilla vuonna 2002, mikä nosti heidän työllisyysastettaan ensimmäisen vuoden aikana (Dustmann ym. 2024a). Tukien leikkauksella oli kuitenkin merkittävä tahaton vaikutus, sillä se lisäsi naisten todennäköisyyttä

---

³ Ahmad (2019) havaitsi, että maahanmuuttajat kärsivät työmarkkinoilla ulkomaalaisen kuuloisesta nimestä, ja Euroopan ulkopuolelta tulevat maahanmuuttajat näyttivät kärsivän etnisestä alkuperästään muita maahanmuuttajataustaisia enemmän. Miespuoliset maahanmuuttajataustaiset hakijat kohtasivat naispuolisia maahanmuuttajataustaisia hakijoita enemmän syrjintää.

⁴ Kotoutuslain kokonaisuudistuksen tavoitteena on muun muassa vahvistaa työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien kotoutumista. Uudistukseen liittyvät lait tulivat voimaan 1.1.2025.

⁵ Jäntti (2021) ehdotti kotihoidon tuen tilalle tulosidonnaista ja veronalaista lapsilisän lapsen ikään sidottua lisäosaa, jonka työn tarjontaa vähentävä vaikutus olisi arvioiden perusteella pienempi kuin kotihoidon tuen.

27.5.2025

VATT/197/07.01/2025

jääda työvoiman ulkopuolelle, ja vähensi näin ollen heidän osallistumistaan kotoutumiskoulutuksiin. Samanaikaisesti myymälävarkauksista tuomittujen pakolaisnaisten osuus nousi. Työllisyysvaikutukset olivat hävinneet viisi vuotta uudistuksen jälkeen. Lisäksi tukien leikkaukset vaikuttivat voimakkaasti niiden kohteena olleiden perheiden lapsiin. Sekä varhaiskasvatukseen osallistuminen että toisen asteen tutkinnon suorittaminen vähenivät, ja todennäköisyys tulla tuomituksi väkivaltarikoksesta nousi. (Dustmann ym. 2024b).

Yhteenveto

Maahanmuuttajaäidit työllistyvät heikommin kuin suomalaistaustaiset äidit. Eri maista ja eri syistä saapuneiden ryhmien välillä on huomattavia eroja työllisyydessä. Heikoimmin työllistyvät kansainvälisen suojelun perusteella Suomeen muuttaneet äidit. Heikon työllisyysasteen ryhmässä suurin osa on työnhakijoina jo nuorimman lapsen ollessa alle kolmevuotias. Tutkimuksen mukaan kotoutumispalveluilla on myönteinen vaikutus maahanmuuttajaäitien työllisyyteen. Näyttö tukipolitiikan ja päivähoito-oikeuden muutosten vaikutuksista on hajanaisempaa.

Juho Alasalmi
erikoistutkija

Tuulia Hakola-Uusitalo
ylijohtaja

Heikki Korpela
tutkija

Hanna Pesola
johtava tutkija

Liitteet   Liite 1   Maahanmuuttajaäidit-tarkastelun tiedot

Lähteet

Ahmad, A. (2019). Kokeellinen tutkimus etniseen alkuperään perustuvasta syrjinnästä suomalaisilla työmarkkinoilla. Teoksessa V. Kazi, A. Ali-Tolppa-Niitamo & A. Kaihovaara (toim.), Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019: Tutkimusartikkeleita kotoutumisesta. Työ- ja elinkeinoministeriö. TEM oppaat ja muut julkaisut 2019:10.

Alasalmi, J. ja Busk, H. (2025) Suomessa syntyneet ulkomaalaistaustaiset nuoret koulutuksessa ja työmarkkinoilla. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2025:13.

Bratu, C., Martén, L. ja Ottosson, L. (2025). Individualized Benefits and Access to Active Labor Market Programs Boost Refugee Women's Economic Integration. The Review of Economics and Statistics (hyväksytty julkaistavaksi).

Drange, N. ja Telle, K. (2015). Promoting integration of immigrants: Effects of free child care on child enrollment and parental employment, Labour Economics, 2015:34, 26-38.

Dustmann, C., Landersø, R. & Andersen, L. H. (2024a), Refugee Benefit Cuts, American Economic Journal: Economic Policy, 16(2): 406–441.

Dustmann, C., Landersø, R. & Andersen, L. H. (2024b), Unintended Consequences of Welfare Cuts on Children and Adolescents, *American Economic Journal: Applied Economics*, 16(4): 161–185.

Felfe, C. ja Lalive, R. (2018). Does early child care affect children's development? *Journal of Public Economics*, 2018:159, 33-53.

Gruber, J., Huttunen, K. ja Kosonen, T. (2023). Paying Moms to Stay Home: Short and Long Run Effects on Parents and Children. National Bureau of Economic Research Working Paper 2/2023.

Hardoy, I. ja Schøne, P. (2010). Incentives to work? The impact of a 'Cash-for-Care' benefit for immigrant and native mothers' labour market participation. *Labour Economics*, 2010:17, 963–974.

Jääntti, M., Busk, H. Järvensivu, A., Kauhanen, A., Kauhanen, M., Pesola, H. Pärnänen, A. Shemeikka, R., Stenholm, P. (2021). Työllisyyden tutkijatöryhmän raportti. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2021:40.

Larja, L. (2019). Maahanmuuttajanaiset työmarkkinoilla ja työmarkkinoiden ulkopuolella. Teoksessa V. Kazi, A. Ali-Tolppa-Niitamo & A. Kaihovaara (toim.), *Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019: Tutkimusartikkeleita kotoutumisesta*. Työ- ja elinkeinoministeriö. TEM oppaat ja muut julkaisut 2019:10.

Lima, I., Arntsen, L. ja Rudlende, L. (2020). Har innføringen av botidskrav for kontantstøtte medført økt sysselsetting? / Arbeid og velferd : 1/2020, 39-57.

OECD. 2018. Working together: Skills and labour market integration of immigrants and their children in Finland.

Pesola, H. & Sarvimäki, M. (2024), Intergenerational Spillovers of Integration Policies: Evidence from Finland's Integration Plans, *Review of Economics and Statistics* (hyväksytty julkaistavaksi).

Pesola, H., Sarvimäki, M. ja Virkola, T. Eri syistä maahan muuttaneiden työllistyminen Suomessa. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2024:9.

Sarvimäki, M. & Hämäläinen, K. (2016), Integrating Immigrants: The Impact of Restructuring Active Labor Market Programs, *Journal of Labor Economics*, 34(2): 479–508.

21.5.2025

Maahanmuuttajaäitien työllisyys

Tämä muistio dokumentoi eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan kuulemista varten laaditussa maahanmuuttajaäitien tarkastelussa käytetyt rajaukset ja määritelmät.

1. Tiivistelmä aineiston sisällöstä

Aineiston pääkuvaajina voi pitää kuvaajia

Työllisyysaste (tuloraja 1 000 euroa)

Työllisyysaste (työssä vuoden lopussa)

Ensimmäinen kuvaaja perustuu poikkileikkaustarkasteluun vuonna 2024. Toisessa tarkastellaan vuodelta 2018 poimittua otosta yli ajan sen mukaan, ovatko henkilöt saaneet tuona vuonna lapsen vai eivät.

1.1. Poikkileikkauskuvaaja

Poikkileikkaustarkastelussa perusjoukon muodostavat naiset, jotka ovat saaneet helmikuun 2015 jälkeen myönteisen oleskelulupapäätöksen tai rekisteröineet EU-kansalaisina oleskelunsa. Perusjoukko kattaa henkilöt, joilla oli vuoden 2024 ajan kotikunta ja jotka olivat vuoden 2024 lopussa 15–64-vuotiaita. Perusjoukkoon kuuluu 80 090 naista.

Poikkileikkauskuvaajassa työllisyysaste on arvio henkilön työskentelystä vuoden aikana. Jos henkilö saa kolmena kuukautena vuodesta vähintään 1 000 euroa tuloa, hänen työllisyytensä on $3/12 = 25\%$. Kuvassa näytettävä työllisyysaste on työllisyyksien keskiarvo.

Poikkileikkauskuvaajassa verrokkiryhmänä toimiville naisille, joilla ei ole alaikäisiä lapsia, on piirretty kaksi työllisyysastetta. Vasemmanpuoleinen (oranssi väri) tunnusluku on painotettu keskiarvo. Painot vakioivat verrokkiryhmän ikäjakauman samaksi kuin ryhmän äitien. Oikeanpuoleinen (sininen väri) tunnusluku on tavallinen, painottamaton keskiarvo.

1.2. Paneelikuvaaja

Paneelikuvaajassa perusjoukon muodostavat 15–64 -vuotiaat naiset, jotka olivat väestössä vuonna 2018 ja kuuluivat johonkin seuraavista ryhmistä: suomalaistaustaiset Suomessa syntyneet, helmikuun 2015 jälkeen myönteisen luvan saaneet (yhdistetty osiossa 1.1. kuvattuun perusjoukkoon) sekä muut maahanmuuttajataustaiset ja muualla kuin Suomessa syntyneet. Työllisyysaste on Tilastokeskuksen päättelemä tieto henkilön toiminnasta seurantavuoden lopussa.

Jakajana on aina vuoden 2018 perusjoukon koko riippumatta siitä, onko henkilö poistunut tämän jälkeen väestöstä. Työllisyysaste esitetään ikävakioituna niin, että naisten, jotka eivät saaneet perusvuonna lapsia, ikäjakauma on painotettu samaksi kuin lapsen saaneiden.

21.5.2025

2. Tarkasteltava otos

Poikkileikkauskuvaajien otokseen kuuluvat tarkemmin henkilöt, jotka ovat joko rekisteröineet EU-kansalaisina oleskelunsa tai saaneet lupapäätöksen seuraavilla pääperusteilla helmikuun 2015 jälkeen: työ, opiskelu, perhe, tilapäinen suojelu, muu suojelu. Lupapäätösaineiston luokittelussa käytetty luokitteluhierarkia on saatavilla pyydettäessä VATT Datahuoneelta.

Solujen, joissa on alle 10 havaintoa, tietoja ei näytetä. Ryhmittäiset otoskoot on merkitty kuviin, joissa tarkastellaan erikseen eri ryhmiä. Vuoden 2023 otokseen kuuluu 58 753 henkilöä ja vuoden 2024 otokseen 80 090 henkilöä.

Otos ei sisällä

- kausityöluvalla eikä -ilmoituksella maahan tulleita
- EU-kansalaisia, jotka oleskelevat maassa rekisteröitymättä oleskeluaan
- maassa lupapäätöstä odottaneita henkilöitä
- henkilöitä, jotka eivät kuulu väestöön. Käytännössä otos ei siis sisällä henkilöitä, jotka eivät ole saaneet henkilönumeroa tai kotikuntaa tai ovat muuttaneet maasta ja ilmoittaneet muutostaan Digi- ja väestövirastolle.

Paneelikuvaajan otoksessa on syytä huomioida, että henkilöt ovat voineet saada lapsen myös aiempina vuosina ja he voivat saada lapsen myös perusvuoden jälkeen.

3. Taustatiedot

3.1. Lapset ja lasten ikä

Poikkileikkausaineiston tiedot naisten lapsista ja lasten iästä on poimittu yhdistämällä Maahanmuuttoviraston perhesidetiedot, Tilastokeskuksen tiedot biologisista lapsista sekä Maahanmuuttoviraston ja Tilastokeskuksen tiedot henkilöiden syntymävuosista.

Paneelaineiston tiedot lapsen syntymästä vuonna 2018 perustuvat Tilastokeskuksen tietoihin biologisista lapsista.

Nuorimman lapsen ikä tarkoittaa nuorimman lapsen ikää vuoden lopussa. Aineistossa voi olla naisia, jotka hoitavat muita kuin biologisia lapsia tai jotka eivät ole biologista lapsensa lähivanhempia.

3.2. Syntymävaltio

Poikkileikkausaineiston tiedot syntymävaltiosta on määritelty yhdistämällä Tilastokeskuksen syntymävaltioita koskevat tiedot (Digi- ja väestötietoviraston väestönmuutosaineisto) ja Maahanmuuttoviraston aineisto. Syntymävaltiot on ryhmitelty Tilastokeskuksen maanosaluokituksen perusteella, joka perustuu YK:n M49-luokitukseen. Maanosaryhmiä on yhdistetty maantieteellisen sijainnin sekä sen perusteella, kuinka samankaltaisia naisten työllisyysasteet olivat keskimäärin erilaisten syntymämaanosien välillä.

Paneelaineiston tiedot syntymävaltiosta perustuvat ainoastaan väestönmuutosaineistoon.

21.5.2025

4. Vastemuuttajat

Vastemuuttajat eivät kuvaa pääasiallista toimintaa eivätkä ole toisensa pois sulkevia. Esimerkiksi työssä käyvä henkilö voi olla osallistunut myös koulutukseen tai ollut välillä työnhakija. Kolme vastemuuttajaa on laskettu vuoden 2024 sijaan vuoden 2023 aineistolle, koska vuoden 2024 tietoa ei ollut vielä saatavilla. Tällöin tarkasteluvuosi ilmoitetaan suluissa.

4.1. Työllisyysaste (työssä jossain kuussa)

Alaotsikon mukainen työllisyysaste kertoo osuuden naista, jotka saavat yli 0 euroa palkkatuloja vuoden aikana. Palkkatieto poimitaan tulorekisteristä.

4.2. Työllisyysaste (tuloraja 0, 1 000 tai 2 000 euroa)

Alaotsikon mukainen työllisyysaste arvioi keskimääräistä työllisyyttä vuoden aikana. Henkilön työllisyys saadaan jakamalla tarkasteluvuoden kuukaudet, joina hän on saanut palkka- ja palkkiotuloja yli tulorajan, luvulla 12. Tulojen saantikuukausi määräytyy palkan maksupäivän perusteella. Ilmoitettu työllisyys on henkilöiden työllisyyksien keskiarvo. Jos kaikki ryhmässä saavat tulorajan ylittäviä tuloja kolmena kuukautena vuodesta, ryhmän työllisyysaste on 25 %.

4.3. Työllisyysaste (työssä vuoden lopussa)

Paneeliaineistossa työllisiksi katsotaan henkilöt, jotka olivat Tilastokeskuksen väestön perustietoaaineiston mukaan vuoden lopussa työllisiä. Luku sisältää työlliset ja yrittäjät.

4.4. Koulutuksessa

Koulutuksessa oleviksi katsotaan naiset, jotka ovat olleet läsnä tai suorittaneet opintoja toisella tai kolmannella asteella tai maahanmuuttajien valmentavassa koulutuksessa. Tiedot saadaan KOSKI- ja VIRTAA-aineistoista. Koulutusta ei ole rajattu esimerkiksi vain tutkintoon johtaviin koulutuksiin.

4.5. Saa kotihoidon tukea

Kotihoidon tukea saaviksi luetaan naiset, jotka saivat vuoden aikana kotihoidon tukea, hoitorahaa, yksityisen hoidon tukea, elatustukea tai vauvarahaa (tulorekisterin etuuslajit 1006-1014, 1232-1238, 1290, 1306 ja 1307). Tieto saadaan tulorekisteristä.

4.6. Työnhakija (2023)

Työnhakijoiksi luetaan naiset, joilla oli vuoden aikana voimassa työnhakujakso työvoimapalveluissa. Työnhaku voi olla voimassa myös henkilön työsuhteen aikana. Tiedot saadaan työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston aineistosta. Viimeisimmät tiedot ovat vuodelta 2023.

21.5.2025

4.7. Työvoimakoulutuksessa (2023)

Työvoimakoulutuksessa olleiksi luetaan naiset, jotka osallistuivat vuoden aikana työvoimakoulutukseen. Tieto saadaan Tilastokeskuksen jaksoaineistoista. Viimeisimmät tiedot ovat vuodelta 2023.

4.8. Yrittäjä (2023)

Yrittäjiksi luetaan henkilöt, joilla oli aktiivinen toiminimi, jotka olivat yhtiömiehiä aktiivisessa yrityksessä tai jotka omistivat vähintään 1/3 aktiivisesta yrityksestä. Aktiivisiksi yrityksiksi on katsottu yritykset, joilla on liikevaihtoa. Tiedot saadaan Tilastokeskuksen oikeudellisten yksiköiden perustiedoista, omistusaineistoista ja tilinpäätösaineistoista. Viimeisimmät tiedot ovat vuodelta 2023.

4.9. Poistumisaste

Paneeliaineistossa poistuneiksi katsotaan henkilöt, jotka eivät ole mukana tietyn vuoden aineistossa. Henkilö voi esiintyä aineistossa uudelleen myöhempinä vuosina. Paneeliseurannassa työllisyysaste todennäköisesti aliarvioi maahanmuuttajien työllisyyttä, koska maahanmuuttajista suomalaistaustaisia suurempi osa poistuu maasta tarkastelun aikana ja työllisyysaste lasketaan käyttäen jakajana perusvuoden perusjoukon kokoa.